

ความสัมพันธ์ระหว่างการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานประกันคุณภาพ
ภายในกับผลการประเมินคุณภาพภายในโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาด
เล็กสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 24

THE RELATIONSHIP BETWEEN PARTICIPATION IN IMPLEMENTATION OF
INTERNAL QUALITY ASSURANCE AND QUALITY ASSESSMENT IN SMALL
SECONDARY SCHOOLS UNDER THE OFFICE OF EDUCATIONAL SERVICE AREA 24

แจ่มจันทร์ ฉายเสมอแสง*

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สมใจ ภูมิพันธุ์**

ดร.รัชนีเพ็ญ พลเยี่ยม**

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีจุดประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของผู้บริหารสถานศึกษา และครู โรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 24 และ 2) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในกับผลการประเมินคุณภาพภายในโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 24

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในวิจัยครั้งนี้ได้แก่ โรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็กจำนวน 28 โรงเรียน โดยผู้ให้ข้อมูลคือผู้บริหารสถานศึกษาและครู ในโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 24 ปีการศึกษา 2555 ประกอบด้วยผู้บริหาร จำนวน 55 คน ครูจำนวน 236 รวมกลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น 291 คน ซึ่งได้จากการสุ่มตัวอย่างแบบชั้นภูมิอย่างเป็นสัดส่วน (Proportional Stratified Random Sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษาที่เป็นบทบาทของผู้บริหารและครู จำนวน 60 ข้อ โดยมีความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ .96 การวิเคราะห์ข้อมูลใช้สถิติ ค่าเฉลี่ย ร้อยละ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และทดสอบสมมติฐานโดยใช้สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน

ผลการวิจัยพบว่า

1. ผู้บริหารสถานศึกษาและครูในโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 24 มีส่วนร่วมในการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในโดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า การมีส่วนร่วมด้านการปฏิบัติ (Do) อยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมาคือ ด้านการประเมินผล (Check) และด้านการวางแผน (Plan) ตามลำดับ ส่วนด้านที่มีส่วนร่วมน้อยที่สุดคือด้านการพัฒนา ปรับปรุง (Act)

* นักศึกษาลัทธิศาสตรบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด

** บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด ประธานกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

2. ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในกับผลการประเมินคุณภาพภายในโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 24 พบว่าการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในมีความสัมพันธ์กับผลการประเมินคุณภาพภายในอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และมีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับปานกลางคือมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ ($r = 0.419$)

ABSTRACT

This research was aimed 1) to study the participation in implementing of Internal quality assurance of administrators and teachers in small secondary schools under the office of Kalasin Educational Service Area 24 and 2) to study the relationship between participation in implementing of quality assurance and quality assessment in small secondary schools under the Office of Kalasin Educational Service Area 24.

The sample in this study was 291 participants; consisting of 55 administrators and 236 teachers. Proportional stratified random sampling was employed to select the subjects of this study.

The research instrument for collecting the data was questionnaires consisted of 60 items concerning the participation in implementing of Internal quality assurance according to the educational standards. By employing Cronbach's alpha coefficient, the reliability of the research instrument was .96. Descriptive statistics used to analyze the data was percentages means and standard deviations. Statistics employed to test the hypothesis was pearson's product moment correlation.

The findings of this study were as follows:

1. The administrators and teachers, in small secondary schools under the office of Kalasin Educational Service Area 24, participated in implementing of Internal quality assurance in an overall aspect at high level. Considering as an aspect, it was found that the top three means of participation in implementing of Internal quality assurance were; participating in do (D) aspect, participating in check (C) aspect, and participating in plan (P) aspect respectively. However, it also found that participating in check (C) aspect was at the lowest level.

2. Using Pearson's product moment correlation to test the hypothesis, it was found that the participation in implementing of Internal quality assurance significant related positively to quality assessment in small secondary schools under the Office of Kalasin Educational Service Area 24 at a medium level.

ภูมิหลัง

สังคมโลกมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ความเจริญก้าวหน้าทางเทคโนโลยีได้เข้ามามีบทบาทเกี่ยวกับการศึกษา สังคมแห่งยุคโลกาภิวัตน์และฐานความรู้ส่งผลให้เกิดการปฏิรูปการศึกษา คุณภาพผู้เรียนที่สังคมต้องการซึ่งได้ระบุไว้อย่างชัดเจนในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 มาตรา 6 ว่า “การจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิตสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข สรุปได้ว่าคุณภาพผู้เรียนที่สังคมต้องการคือเป็นผู้เรียนที่สุขภาพ สุขใจ เป็นคนเก่ง และมีคุณธรรมนอกจากนี้ในมาตรา 7 ระบุว่า “ในกระบวนการเรียนรู้ต้องมุ่งปลูกฝังจิตสำนึกที่ถูกต้องเกี่ยวกับการเมือง การปกครองในระบบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข รู้จักรักษาและส่งเสริม สิทธิ หน้าที่ เสรีภาพ ความเคารพกฎหมาย ความเสมอภาคและศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ มีความภาคภูมิใจใน

ความเป็นไทยรู้จักรักษาผลประโยชน์ส่วนรวมและของประเทศชาติรวมทั้งส่งเสริมศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรมของชาติ การกีฬา ภูมิปัญญาท้องถิ่น ภูมิปัญญาไทย และความรู้อันเป็นสากลตลอดจนอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม มีความสามารถในการประกอบอาชีพ รู้จักพึ่งตนเอง มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ใฝ่รู้ และเรียนรู้ด้วยตนเองอย่างต่อเนื่อง” (กรมวิชาการ, กระทรวงศึกษาธิการ, 2546, หน้า 5) ได้มีการกล่าวถึงเรื่องคุณภาพในทุกวงการไม่ว่าจะเป็นภาคเอกชนหรือภาครัฐประชาชนเริ่มที่จะสนใจและมีทางเลือกมากขึ้นในการรับบริการหรือเลือกสินค้า ดังนั้นผู้ผลิตจึงต้องให้ความสำคัญเรื่องคุณภาพของการบริการ สินค้าหรือผลิตภัณฑ์ เพื่อให้ตรงตามความต้องการของลูกค้ามากยิ่งขึ้นหากผู้ผลิตยังไม่ตระหนักถึงคุณภาพแล้วโอกาสที่จะแข่งขันหรืออยู่รอดก็จะมีน้อยลง ในวงการศึกษาก็เช่นกันหน่วยงานที่มีหน้าที่จัดการศึกษาโดยตรงได้แก่สถานศึกษา ผลผลิตก็คือผู้เรียนหน่วยงานต้นสังกัดเป็นเพียงผู้กำหนดนโยบายแผนพัฒนามาตรฐาน หลักสูตรแกนกลาง การนิเทศ ติดตาม ตรวจสอบและประเมินผลการศึกษา สนับสนุนทรัพยากรเท่านั้น เพราะมีการกระจายอำนาจให้สถานศึกษามีอิสระมากขึ้น ประกอบกับแนวโน้มที่ผู้ปกครองเลือกสถานศึกษาที่เห็นว่ามีความดีจึงส่งบุตรเข้าเรียนเป็นกระแสผลักดันให้สถานศึกษาต้องปรับตัวครั้งใหญ่เพื่อยกระดับคุณภาพของตนเองให้ได้รับความไว้วางใจจากผู้ปกครองและผู้เรียนมากที่สุด (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ, 2545, หน้า 2) กระทรวงศึกษาธิการ ได้ออกกฎกระทรวงว่าด้วยระบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2553 ข้อ 3 ว่า “ระบบการประกันคุณภาพภายในเพื่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาและพัฒนามาตรฐานการศึกษาทุกระดับ ต้องประกอบด้วย การประเมินคุณภาพภายใน การติดตาม ตรวจสอบคุณภาพการศึกษา การพัฒนาคุณภาพการศึกษา และให้สถานศึกษาขั้นพื้นฐานจัดให้มีระบบการประกันคุณภาพภายในตามหลักเกณฑ์ และแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการประกันคุณภาพภายในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน” โดยดำเนินการดังต่อไปนี้ (1) กำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา (2) จัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา (3) จัดระบบบริหารและสารสนเทศ (4) ดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา (5) จัดให้มีการติดตามตรวจสอบ คุณภาพการศึกษา (6) จัดให้มีการประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา (7) จัดทำรายงานประจำปีที่เป็นรายงานประเมินคุณภาพภายใน และจัดให้มีการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง (สำนักทดสอบทางการศึกษา, 2553 : 6) นอกจากความจำเป็นที่ต้องมีการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และกฎกระทรวงว่าด้วยระบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2553 แล้ว เพื่อสนับสนุนการดำเนินงานจัดการศึกษาให้มีคุณภาพตามภาระรับผิดชอบของแต่ละหน่วยงาน โดยสถานศึกษาต้องมีประสิทธิภาพ 2 ประเด็นต่อไปก็คือ ผู้เรียนทุกคนมีความรู้ความสามารถ และคุณสมบัติตามมาตรฐานการศึกษาสถานศึกษามีศักยภาพในการจัดการศึกษาให้ผู้เรียนบรรลุเป้าหมาย การดำเนินการจัดการศึกษาให้มีคุณภาพนั้น พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 กำหนดให้คณะกรรมการสถานศึกษาทำหน้าที่ กำกับ ดูแล และส่งเสริม สนับสนุนกิจการของสถานศึกษาซึ่งเป็นหน้าที่สำคัญ 2 ประการ คือ กำกับดูแลกิจการของสถานศึกษา และ ส่งเสริม สนับสนุนกิจการของสถานศึกษา (เมตต์ เมตต์การุณจิต, 2553, หน้า 199) สำนักทดสอบทางการศึกษาได้ให้แนวคิดเกี่ยวกับการจัดการศึกษาของสถานศึกษาว่า มีองค์ประกอบ 5 ด้าน ได้แก่ครู ผู้บริหารสถานศึกษา คณะกรรมการสถานศึกษา หลักสูตรและกิจกรรมของสถานศึกษา รวมทั้งสภาพแวดล้อมและการบริการ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2554, หน้า 5) ในการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาให้เข้มแข็งและมีประสิทธิภาพเกิดการดำเนินการอย่างยั่งยืน ผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายในสถานศึกษาต้องมีการทำงานที่มุ่งประโยชน์ที่จะเกิดแก่ผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยมีความตระหนัก รับผิดชอบ และเห็นคุณค่าของการทำงานเป็นระบบ มีคุณภาพผู้เรียนตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา มีการกำหนดเป้าหมายและดำเนินกิจกรรม โครงการ ที่ใช้ผลการประเมินตนเอง ผลการประเมินคุณภาพจากองค์กรภายนอก หรือผลการวิจัยที่สถานศึกษาจัดทำขึ้นเพื่อแก้ปัญหาหรือพัฒนาผู้เรียนของสถานศึกษาเอง

ตลอดจนใช้ผลการวิจัยอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องเป็นฐานในการกำหนดเป้าหมายคุณภาพผู้เรียน การติดตามตรวจสอบ และปรับปรุงงานเป็นระยะ จะช่วยให้งานบรรลุผลได้ดีและมีประสิทธิภาพ ผลที่เกิดกับผู้เรียนก็จะเป็นที่พึงพอใจกับผู้ปกครอง ชุมชน หน่วยงานและองค์กรหรือสถานประกอบการที่รับช่วงต่อจากสถานศึกษา (สำนักทดสอบทางการศึกษา. 2553, หน้า 2)

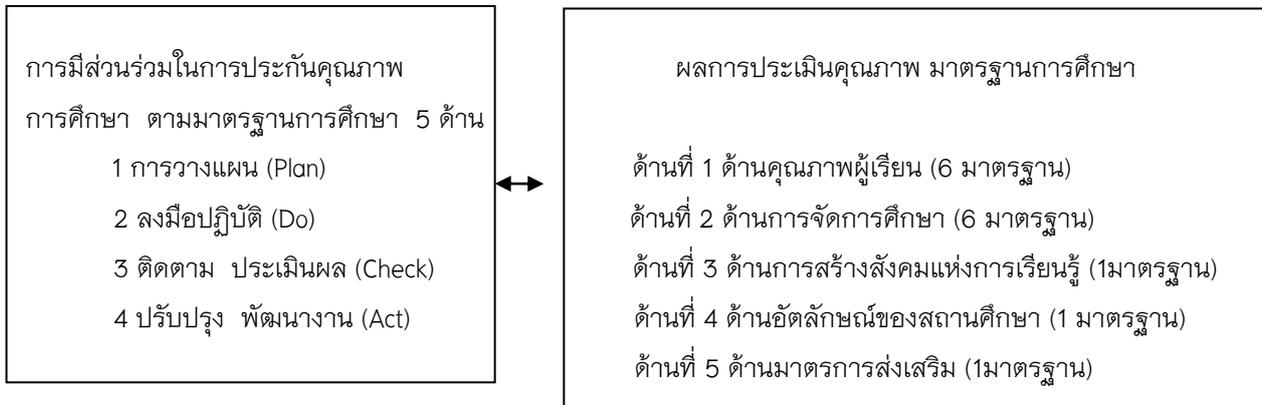
จากแนวคิดและหลักการเกี่ยวกับการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาจะเห็นว่ามีความจำเป็นที่โรงเรียนจะต้องพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในให้มีประสิทธิภาพโดยการมีส่วนร่วมของผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่าย ไม่ว่าจะเป็นผู้บริหาร ครู อาจารย์ คณะกรรมการสถานศึกษา ชุมชน เขตพื้นที่ หรือหน่วยงานอื่น ๆ เข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดเป้าหมาย วางแผน ติดตามประเมินผลการดำเนินงานของสถานศึกษา พัฒนา ปรับปรุง ร่วมกันคิด ร่วมกันทำ และร่วมกันผลักดันให้สถานศึกษามีคุณภาพ (สำนักทดสอบทางการศึกษา, 2554, หน้า 8) จากรายงานผลการดำเนินการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 24 ปีการศึกษา 2555 พบว่า สภาพการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนในสังกัดโดยรวมยังต้องได้รับการพัฒนาให้มีประสิทธิภาพ โดยเฉพาะอย่างยิ่งโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 24, 2555, หน้า 8)

สภาพปัญหาเกี่ยวกับการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็กพบว่า โรงเรียนยังต้องได้รับการพัฒนาด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน การติดตาม การประเมินผล และการพัฒนาปรับปรุง ให้เป็นระบบอย่างต่อเนื่อง จากปัญหาดังกล่าวส่งผลต่อคุณภาพของผู้เรียน ผู้เรียนมีคะแนนการสอบระดับชาติค่อนข้างต่ำทำให้การประเมินคุณภาพภายนอก รอบ 3 ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 24 ไม่ได้รับการรับรองมาตรฐานมากกว่าร้อยละ 80 ของโรงเรียนที่ได้รับการประเมิน (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 24, 2555, หน้า 8) ผู้วิจัยในฐานะที่เป็นหัวหน้ากลุ่มบริหารวิชาการในโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็กที่ไม่ผ่านการรับรองมาตรฐานรอบ 3 จากสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา จึงมีความสนใจที่จะศึกษาการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 24 เพื่อดูการเปลี่ยนแปลง การพัฒนา หลังจากมีการประเมินคุณภาพภายนอก รอบ 3 แล้วและเพื่อนำผลการวิจัยไปใช้เป็นข้อมูลและแนวทางในการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพเกิดประสิทธิผลในการจัดการศึกษาให้ได้มาตรฐานต่อไป

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของผู้บริหารสถานศึกษาและครู โรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 24
2. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในกับผลการประเมินคุณภาพภายในโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 24

กรอบแนวคิดงานวิจัย

ภาพประกอบ กรอบแนวคิดการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่องความสัมพันธ์ของการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในกับผลการประเมินคุณภาพภายในโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 24 ผู้วิจัยได้ดำเนินการ ตามขั้นตอนต่อไปนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ได้แก่ โรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็กจำนวน 31 โรงเรียน โดยผู้ให้ข้อมูลคือผู้บริหารสถานศึกษาและครูในโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 24 ปีการศึกษา 2555 ประกอบด้วยผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 62 คน ครูจำนวน 551 คน รวมประชากรทั้งสิ้น 613 คน

2. กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในวิจัยครั้งนี้กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางสำเร็จของเครจซีและมอร์แกน (R.V.Krejcie & D.W.Morgan) ได้โรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็กจำนวน 28 โรงเรียนและทำการสุ่มตัวอย่างแบบชั้นภูมิอย่างเป็นสัดส่วน (Proportional Stratified Random Sampling) จากบุคคลผู้ให้ข้อมูล 2 กลุ่ม คือผู้บริหารสถานศึกษาและครู ในโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 24 ปีการศึกษา 2555 ประกอบด้วยผู้บริหาร จำนวน 55 คน ครูจำนวน 236 รวมกลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น 291 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถามที่ได้มาจากผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง แบ่งเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามมีลักษณะเป็นแบบสำรวจรายการ (Check List) สอบถามเกี่ยวกับตำแหน่ง เพศ อายุ วุฒิการศึกษา

ตอนที่ 2 สอบถามเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษาที่เป็นบทบาทของผู้บริหารและครูจำนวน 60 ข้อ โดยพิจารณาการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานตามระบบวงจรของเดมมิ่ง (PDCA) แยกเป็นด้านการมีส่วนร่วมในการวางแผน (Plan) การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติ (Do) การมีส่วนร่วมในการประเมินผล (Act) และการมีส่วนร่วมในการพัฒนา ปรับปรุง (Check) ลักษณะคำถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale)

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการดังนี้

1. ขอนหนังสือจากมหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด ถึงสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 24 เพื่อขอความร่วมมือและขออนุญาตในการเก็บรวบรวมข้อมูล
2. ขอนหนังสือจากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 24 ถึงผู้บริหารสถานศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่างเพื่อขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามโดยแนบซองติดอากรแสตมป์
3. ผู้ตอบแบบสอบถามส่งคืนแบบสอบถามภายใน 15 วัน กรณีที่โรงเรียนไม่ส่งแบบสอบถามคืนตามที่กำหนด ผู้วิจัยจะติดต่อขอรับแบบสอบถามคืนด้วยตนเอง
4. ส่งแบบสอบถามไปทั้งหมด 291 ฉบับ เก็บรวบรวมมาได้ 291 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100 เป็นฉบับสมบูรณ์ทั้งหมด

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ใช้สถิติในการหาคุณภาพเครื่องมือและการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

1. สถิติที่ใช้วิเคราะห์หาคุณภาพของเครื่องมือ
 - 1.1 ค่าความเที่ยงตรง
 - 1.2 ค่าอำนาจจำแนก ของแบบสอบถามโดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน
 - 1.3 ค่าความเชื่อมั่น ของแบบสอบถามโดยหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α - Coefficient) ตามวิธีของครอนบาช (Cronbach)
2. สถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูล
 - 2.1 สถิติพื้นฐาน ได้แก่
 - 2.1.1 ร้อยละ (Percentage)
 - 2.1.2 ค่าเฉลี่ย (Mean)
 - 2.1.3 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)
 - 2.2 สถิติที่ใช้ทดสอบสมมุติฐาน คือ สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน

สรุปผลการวิจัย

จากการวิจัยความสัมพันธ์ระหว่างการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในกับผลการประเมินคุณภาพภายในโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 24 สรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

1. ผลการวิเคราะห์ระดับการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 24 ของผู้บริหารสถานศึกษาและครู ตามวงจรเดมมิง โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาทางด้านทั้ง 4 ด้าน ปรากฏดังนี้
 - 1.1 ด้านการวางแผน (Plan) ระดับการมีส่วนร่วมโดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่ามีส่วนร่วมสูงสุด 3 ลำดับคือ 1) การวางแผนจัดทำโครงการ/กิจกรรมให้ผู้เรียนมีทักษะในการทำงาน รักการทำงาน สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ และมีเจตคติที่ดีต่ออาชีพ 2) การวางแผนจัดทำกิจกรรมตามนโยบาย จุดเน้น แนวทางการปฏิรูปการศึกษาเพื่อพัฒนาและส่งเสริมสถานศึกษาให้ยกระดับคุณภาพสูงขึ้น 3) การวางแผนจัดทำโครงการ/กิจกรรมให้ผู้เรียนมีความรู้และทักษะที่จำเป็นตามหลักสูตร และมีส่วนร่วมน้อยที่สุด คือ การวางแผนจัดทำโครงการ/กิจกรรมให้สถานศึกษามีการจัดหลักสูตร กระบวนการเรียนรู้ และกิจกรรมพัฒนาคุณภาพ ผู้เรียนอย่างรอบด้าน

1.2 ด้านการปฏิบัติ (Do) ระดับการมีส่วนร่วมโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่ามีส่วนร่วมสูงสุด 3 ลำดับคือ 1) ดำเนินการโครงการ/กิจกรรมให้ผู้เรียนมีทักษะในการทำงาน รักการทำงาน สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ และมีเจตคติที่ดีต่ออาชีพ 2) ดำเนินการโครงการ/กิจกรรมให้ผู้เรียนมีความสามารถในการคิดอย่างเป็นระบบ คิดสร้างสรรค์ ตัดสินใจ แก้ปัญหาได้อย่างมีสติสมเหตุผล 3) ดำเนินการโครงการ/กิจกรรมให้ผู้เรียนมีทักษะในการแสวงหาความรู้ด้วยตนเองรักการเรียนรู้และพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง และมีส่วนร่วมน้อยที่สุด คือ ดำเนินการโครงการ/กิจกรรมให้คณะกรรมการสถานศึกษา และผู้ปกครอง ชุมชนปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่อย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผล

1.3 ด้านการประเมินผล (Check) ระดับการมีส่วนร่วมโดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่ามีส่วนร่วมสูงสุด 3 ลำดับคือ 1) ประเมินผลโครงการ/กิจกรรมให้ผู้เรียนมีทักษะในการทำงาน รักการทำงาน สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ และมีเจตคติที่ดีต่ออาชีพ 2) ประเมินผลโครงการ/กิจกรรมให้สถานศึกษาได้สร้างส่งเสริม สนับสนุนให้สถานศึกษาเป็นสังคมแห่งการเรียนรู้ 3) ประเมินผลโครงการ/กิจกรรมให้ผู้เรียนมีความรู้และทักษะที่จำเป็นตามหลักสูตร และมีส่วนร่วมน้อยที่สุด คือ ประเมินผลโครงการ/กิจกรรมให้คณะกรรมการสถานศึกษา ผู้ปกครอง ชุมชนปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่อย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผล

1.4 ด้านการพัฒนา ปรับปรุง (Action) ระดับการมีส่วนร่วมโดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่ามีส่วนร่วมสูงสุด 3 ลำดับ คือ 1) พัฒนา ปรับปรุงโครงการ/กิจกรรมให้ผู้เรียนมีคุณธรรม จริยธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์ 2) พัฒนา ปรับปรุงโครงการ/กิจกรรมให้ครูปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่อย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผล 3) พัฒนา ปรับปรุงโครงการ/กิจกรรมให้คณะกรรมการสถานศึกษา และผู้ปกครอง ชุมชนปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่อย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผล และมีส่วนร่วมน้อยที่สุด คือ พัฒนา ปรับปรุงโครงการ/กิจกรรมให้ผู้เรียนมีความสามารถในการคิดอย่างเป็นระบบ คิดสร้างสรรค์ ตัดสินใจ แก้ปัญหาได้อย่างมีสติสมเหตุผล

2. ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในกับผลการประเมินคุณภาพภายในโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 24 พบว่าการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในโดยรวมมีความสัมพันธ์กับผลการประเมินคุณภาพภายในโดยรวมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และมีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับปานกลางคือมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ ($r = 0.419$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าผลการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในโดยรวมมีความสัมพันธ์มากที่สุดกับด้านการจัดการศึกษาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และมีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับปานกลางคือมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ ($r = 0.489$) รองลงมาคือด้านอัตลักษณ์ของสถานศึกษา คือมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ ($r = 0.419$) ส่วนด้านที่มีความสัมพันธ์น้อยที่สุดคือด้านคุณภาพผู้เรียนคือมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ ($r = 0.419$) ดังแสดงในตาราง 1

ตาราง 1 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในกับผลการประเมินคุณภาพภายในของโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 24

ผลการประเมิน การมีส่วนร่วม	y_1	y_2	y_3	y_4	y_5	y	
X_1	-.225	.360	.394	.394	.406	.298	.291
X_2	.364	.200	.181	.265	.295		
X_3	.021	.246	.139	.162	-.033	.129	
X_4	.290	.315	.054	.275	.262	.303	
X	.183	.489*	.274	.412	.367	.419*	

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.0

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้

จากผลการวิจัยครั้งนี้ พบ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 24 มีส่วนร่วมในการดำเนินงานประกันคุณภาพโดยรวมอยู่ในระดับมากเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าการมีส่วนร่วมด้านการปฏิบัติ (Do) อยู่ในระดับมากที่สุด และมีค่าเฉลี่ยการมีส่วนร่วมน้อยที่สุดคือด้านการพัฒนา ปรับปรุง (Action) ผู้วิจัยจึงมีข้อเสนอแนะให้กับบุคคล หน่วยงาน องค์กร ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน ดังต่อไปนี้

1.1 ผู้บริหารสถานศึกษาและครูทุกคนในโรงเรียนควรมีประชุมเพื่อสรุปผลการดำเนินงานโครงการต่าง ๆ ตามมาตรฐานการศึกษาเพื่อจำแนกโครงการที่บรรลุผลตามเป้าหมายและโครงการที่ไม่บรรลุผลตามเป้าหมายเพื่อหาแนวทางพัฒนา ปรับปรุงร่วมกัน เพื่อให้โครงการ หรือ กิจกรรมเกิดประสิทธิภาพตามมาตรฐานการศึกษา

1.2 ควรนำผลการประเมินคุณภาพภายในของปีการศึกษาที่ผ่านมา เปรียบเทียบกับปีการศึกษาที่ทุกคนมีส่วนร่วมในการ พัฒนา ปรับปรุง โครงการ กิจกรรมตามมาตรฐานการศึกษาให้บุคลากรในโรงเรียนได้ทราบอย่างชัดเจน และนำวงจรของเดมมิงมาใช้ในการดำเนินการประกันคุณภาพภายในอย่างครบวงจรและต่อเนื่อง

1.3 ควรจะมีการเพิ่มโครงการหรือกิจกรรมที่ส่งเสริมให้ผู้บริหารและคณะกรรมการสถานศึกษาผู้ปกครอง ชุมชนได้ปฏิบัติงานตามบทบาท หน้าที่ในด้านการประเมินผลอย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผล

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยต่อไป

2.1 ควรมีการศึกษารูปแบบการมีส่วนร่วมในการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาที่ประสบความสำเร็จ

2.2 ควรมีการศึกษาปัจจัยการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของการจัดการศึกษา

เอกสารอ้างอิง

- กรมวิชาการ. กระทรวงศึกษาธิการ. ระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา: กรอบและแนวทางการดำเนินงาน. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, 2546.
- จารุบุตร ผิวดำ. สภาพและปัญหาคุณภาพการศึกษาตามหลักเกณฑ์การประเมินคุณภาพภายในโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุดรธานี. วิทยานพนธ์ ค.ม. อุดรธานี : มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี, 2551.
- ชนวน ไธยมณี. การมีส่วนร่วมของผู้บริหารและอาจารย์ผู้สอนในกระบวนการประกันคุณภาพการศึกษาในวิทยาลัยพลศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. วิทยานพนธ์ ค.ม. (การบริหารการศึกษา). มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม, 2547.
- บุญส่ง เจริญศรี. การศึกษาการมีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของรองผู้อำนวยการโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครราชสีมา เขต 1-7. วิทยานพนธ์ ค.ม. นครราชสีมา: มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา, 2550.
- ประสาร แสงเพชร. การมีส่วนร่วมของครูในการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุพรรณบุรี. วิทยานพนธ์ ค.ม. กาญจนบุรี: มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี, 2548.
- เมตต์ เมตต์การุณจิต. การบริหารจัดการศึกษาแบบมีส่วนร่วม. กรุงเทพฯ: บริษัทบุ๊คพอย จำกัด., 2553.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 24. สารสนเทศทางการศึกษา ปีการศึกษา 2555. กฟลีนธุ์: สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 24, 2555.
- สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. การประกันคุณภาพการศึกษา. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, 2545.
- สำนักทดสอบทางการศึกษา. แนวทางการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด., 2553.
- _____. แนวทางการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด., 2554.
- สุพล พรหมประเสริฐ. การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในโรงเรียนกับผลการปฏิบัติงานของครูผู้สอนในโรงเรียนสังกัดเขตพื้นที่การศึกษานครนายก. วิทยานพนธ์ ค.ม. พระนครศรีอยุธยา: มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา, 2548.

